

HYGG & HOYR

Fríggjadagur 19. november

Útvarpið og ferðslutrygd

»Koyribreytin« einsamøll kann sjálvsagt ikki nøkta tann tørv, sum er á upplýsing um ferðslu, sigur Jón Kragesteen

JÁKUP MØRK

Eín av føstu sendingunum í útvarpinum er koyribreytin, sum Óla Jákup Rólants-son og Laila Jacobsen leggja til rættis.

Hesar lotur eru tað ivaleyst mong, sum heima, á arbeiðsplássinum ella í bili lurta eftir, tá útvarpsvertirnir greiða spurningar frá lesarunum við hjálp frá serkunnleika uttan ífrá, og ikki minst tá Sofus í Horni kemur við sínum góðu ráðum.

Einki er at ivast í, at hetta hevur stóra ávirkan á hugburðin hjá fólki í ferðsluni, men fyrri at kunna fáa betri innlit í týðningin, sum sendingin hevur, hava vit sett okkum í samband við Jón Kragesteen, leiðara á ráðnum fyrri ferðslutrygd.

Jón byrjar við at siga, at útvarpið ígjøgnum fleiri ár hevði sendingina, ferð og ferðsla, har ávíkavist Niels Juel Arge og Sonni Smith gjordu sitt til, at fólki

vórðu kunnaði um ferðsluna sum heild.

Tíverri datt henda sending niðurfyrri fyrst í nitiárunum, men fyrri tveimum árum síðani byrjaði útvarpið so aftur at senda ein ferðsluteig, sum nú hevði skift navn til »Koyribreytin«.

Alstóran týðning

Jón greiðir frá, at eftir hansara tykki hevur »Koyribreytin« alstóran týðning fyrri tað upplýsingararbeiðið, sum Ráðið fyrri ferðslutrygd ger. Stutt sagt kann týðningurin av hesari sending ikki yvirmetast, við tað at so nógv fólk fáa svar upp á teirra spurningar við at lurta eftir sendingini. Spurningar, sum tey kanska hava hugsað um í longri tíð og møguga eisini illneitast um, verða avgreiddir av fólki við serkunnleika til málið, uttan at sendingin av teirri orsök gerst tung og keðilig at lurta eftir.

At sendingin eisini er væl umtókt millum lurtararnar hjá Útvarpinum man

vera lítið at ivast í. Jón veit at siga, at higartil eru uml. 4.000 brøv komin inn til sendingina, og hóast tað sjálvsagt ikki er gjørligt at svara øllum, lættir tað nógv um hjá teimum myndugleikum, sum annars fáast við ferðsluupplýsing.

Eisini heldur Jón, at Óla Jákup hóska sera væl til sendingarnar, við tað at hann hevur somikið stóran áhuga í fólki og ferðslu, umframt at hann eisini megna undirhaldspartin sera væl, og at sendingin við hesum gerst lott at lurta eftir, samstundis sum hon er upplýsandi.

Jón endar prátið við at siga, at »Koyribreytin« einsamøll sjálvsagt ikki kann nøkta tann tørv, sum er á upplýsing um ferðslu, men at hon hevur ein ómetaligan stóran týðning fyrri tað arbeiðið, sum Ráðið fyrri ferðslutrygd ger, eins og hann fegnast um, at Útvarpið leggur so stóra orku í hesa sending.

Útsjón - um loftmiðlár okkara

Lív ella liv

Útvarp Føroya

Skomm at siga, hvussu lítið hesin ummælarin fekk lurtað eftir útvarpinum farnu viku. Ikki gerst við. Oskar Hermansson er ein gúðagjavn upplesari. Hvør einasta regla í hesum herligu »Nýggju søgunum úr Krabbaurð« (Jens Pauli Heinesen), fær sína heilt nýggju dimensjón, sítt serliga lív, tá Oskar lesur. Hann mundi vera dreymurin av einum upplesara hjá einum hvørjum rithøvundi.

8/11 Sjónvarp Føroya.

»Vit verða ikki lin av kókaðum fiski, um vit kóna hann stutt,« segði tann ungi kokkurin. Sjónvarpkokkarin hava langtíðani vunnið okkara hjørtu. Køkurin teir arbeiða í er ein dreymur; vakurt settur upp við góðum og samstundis hugnaligum ljósi.

(Er »gott« ljós ikki eitt tað týðningarmesta við eini mynd? Spyr listamálararnar. Her bílar oftani í sjónvarpinum, t.d. í Degi og Víku ella motir/gudstænastur, har bæði rúm og fólk oftani eru hart og ísakalt upplýst.)

Aftur til kokkararnar. Teir eru skemtiligir og dugnaligir – teir geva okkum hugskot úr fremmandum londum, men gera nógv burtur úr okkara egnu rávörum. Og teir royna at sláa eitt slag fyrri, at vit – eins og øll onnur fólkaslag – mugu royna at »liva av landins grøði«; t.v.s. at líva av tí rávörum, sum fatur færst á í náðini av tær. Ein fin sendiroð.

Seinasti Vitameistarin

Við tyrluni sá hesin ummælarin fyrri fyrstu ferð Mykineshólm í øllum sínum veldi. Rørandi var tað at hoyra Leon Heinesen greiða frá sínum lívsyrki úti á torninum við heimsins enda. Sorgblítt at síggja rustirnar og gamla bústaðin hjá farnum slektum.

Fyrri tey var hetta heimsins nalvi. Og gjøgnum upptekutíð hjá Zakaris Hammer kundu vit konstatera, at tann seinasti vitameistarin og hansara hjálparfólk høvdu orðan í tungunum. Alt lá har tað skuldi liggja. Einki órudd sløddist hvørki úti ella inni, og alt var máláð og pussað. Vit sóu rísan úti á Borðuni – sjálvt Torðið, sum inspireraði eitt av skaldum okkara til bók við sama navni. Hesir laðaðu bygningarnir úr høgðum gróti mugu ikki sleppa at fara í órøkt. Her kann í staðin verða gjørt gagn av teimum, t.d. vera eftirskúli, listaskúli ella eitt annað slag av refugium, hvíldarstaði.

Tann seinasti vitameistarin greiddi stillisluga frá og fekk frið til tað. Ein góð sending.

Føroyingahavnin

Tað var fyrst aftaná, at hesin ummælarin kom at hugsa um eina aðra sjónvarpsending um eitt annað avriggað stað: Føroyingahavnina í Grønlandi.

Her var munur á monnum. Føroyingahavnin, sum vit sóu hana í sjónvarpinum, liggur sum ein feroysk landaskomm í Grønlandi. Alt gott um sorgblíðar sjómansvisur og viljan á gamlar gøtur, men føroyingar áttu nú sum skjóttast at samst um at fara og rudda upp eftir sær, sum fólkaligir gestir plaga at gera.

Kassar

Í dag eru feroysku vitarnir automatiseradi. Ein lítill kassi er settur at gera arbeiðið, sum fleiri manssterk húski vóru um fyrr. Kassin gevur eitt lítið pippr frá sær av og á, og kanska blunkar ein pera. Soleiðis! Einki fólk! Einki hjarta! Einki lív!

Vit menniskju elska smáar kassar. »Little Boxes«, sum ein engilskur sangari (sum eg havi gloymt navnið á) sang síðst í 60-unum. Vit líva í kassum. Vit hyggja í kassar og enda í kassum.

Í Innskoti 12. nov. varð tosað um ein serligan kassa. Internetið. Alnótina. Á ein hátt er Alnótin sum ein vera úr ævintýrheiminum. Hon hevur eygu so stór sum mylnuhjól og sær alt, samstundis sum hon er sjálvur Miðgarðsormurin, sum ringir seg um alla jørðina og bitur seg sjálfan í halan.

Alnótin er fantastisk! Hon er næstan sum eitt livandi yvirmenniskja. Og vit fáa at vita, at hon m.a. er demokratisk. Men eisini at »tónin í meylunum er ráur.«

Og vit fáa nokur dømi, sum mest benda á tónan í Rambo-filmunum. Vit logga og eksplodera. Vit hakka og hekta, vit spamma og flamma, blausa og bróta inn í White House, eru interaktiv, kanska junkmeyklarar. Vit duga okkara netiketir og eru netizens, kanska enná L.O.L. Orðini singla um heysin á tí bliknaða sjónvarpsvertinum, og hesin ummælarin kemur at minnst aftur á gamlar dagar við neyðars Atlantic Radio. Tagnaði røddin fegur og fin. Har var tað ringasta ókvæmisorðið hóast alt bara »cool« ella »totalt kiksað«.

»Eg haldi, netið er djúpt.«
Og nú sigi eg, sum feroysktlærarin hjá mær plagdi at siga um minar stílar: sluttur

Oddvør Johansen,
rithøvundur,
skrivur:

og vrev! Latið okkum fáa eyguni upp og kalla ein avgud fyrri ein avgud. Hesin gullkálvurin, vit øll dansa vitleyst rundanum – Alnótin – er eitt (vissuliga snilt) men einans eitt genialt hjálpartól til tað livaða lívið. Tólið hevur hvørki varma, anda, hjarta ella hugflog, og kann aldri fara at verða høvuðsinnihaldið í tilveruni hjá nøkrum menniskja, uttan at avlaga tað.

Og hesin totalt kiksaði og afturúrsgildi ummælarin brúkar framvegis sín gamla vindbærda postkassa at senda brøv í. Hann veittrar glaður til postmannin, sum er bliður hvønn morgun – sjálvst um hundurin goyr. Og hann ætlar, so leingi sum beinini bera hann, at fara til handils hjá einum ordiliga livandi keypmanni, sum kanska spyr, um hann sá Bokattátin í gjár.

– Ja.
– Tað er gott, at tey hava lagt hann fyrr á kvæðið, ha; man skal jú tíðliga upp.

– Ja, tað er gott.

Útsjón

Oddvør Johansen, Steintór Rasmussen, Annika Joensen og Eyðun Joensen skiftast um at skriva ÚTSJÓN